

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изх. №: 39-237.....

07. 05. 2020

ДО

Г-ЖА ЮЛИЯ ПАНАЙОТОВА
КООРДИНАТОР НА КОАЛИЦИЯ
„ДЕТСТВО 2025“

E-mail: info@knowhowcentre.org

ОТНОСНО: Защита на уязвимите семейства и деца в алтернативни грижи по време на пандемията COVID-19

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПАНАЙОТОВА,

Създадена се изключителна ситуация в страната за предотвратяване и превенция на разпространението на COVID-19, неминуемо изисква конкретни действия за подкрепа и защита на най-уязвимите групи от населението. Очертава се COVID-19 да има дълготрайно негативно въздействие както върху пазара на труда, така и по отношение на социалното включване.

Във връзка с отправените препоръки от Коалиция „Детство 2025“ Министерството на труда и социалната политика (МТСП) е предприело действия още от самото начало на обявеното извънредно положение вследствие на разпространяващия се COVID-19. Разнообразието на съществуващите от много години в българското законодателство социални права на хората и мерки за подкрепа, позволяват да се осигури социална защита на различни уязвими групи, включително и на децата и техните родители.

Децата са особено уязвима група, тъй като тяхното благосъстояние е свързано и с благосъстоянието на техните родители и семейства. Ето защо са особено важни в тази кризисна ситуация съществуващите традиционни инструменти за социална защита. И преди извънредното положение в България действа система за социална закрила, която включва и обезщетения за безработица и други социално-осигурителни рискове, и социални помощи, и помощи за хора с увреждания, семейни помощи и други. Месечните социални помощи и целевите помощи за отопление дават възможност за социална закрила на най-нискодоходните и рискови групи от населението. Когато в резултат на въведеното извънредно положение са възникнали инцидентни нужди от задоволяване на здравни, комунално-битови или други жизненоважни потребности, при заявено желание от лицата и след извършена преценка, може да им бъде отпускана еднократна социална помощ. Посочената помощ вече може да се ползва и от родители на деца до 14 г., които поради кризисната ситуация ползват неплатен отпуск от минимум 20 работни дни поради невъзможност да им бъде осигурено от работодателя извършване на дистанционна работа от

вкъщи. Задължително е децата им да са посещавали детска градина, ясла или училище преди 13 март 2020 г. За получаване на помощта има доходен критерий - месечният доход на член от семейството, предхождащ месеца на ползване на неплатения отпуск, не трябва да е по-висок от размера на минималната работна заплата (610 лв.). По този начин се дава възможност от помощта да се възползват не само най-уязвимите и бедни хора, но и работещи родители, чиито доходи не предполагат получаване на социални или семейни помощи. Помощта е в размер на 375 лв. и се отпуска от териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане.

Друг важен инструмент за подкрепа на децата и семействата са семейните помощи за деца. Поради това с приетия Закона за мерките и действията по време на извънредното положение се гарантира непрекъснатост на тяхното месечно получаване. В рамките на извънредното положение голяма част от изискванията за достъп до тези помощи не се прилагат, като е предложено същите облекчения да останат за определен период от време и след приключването му. В допълнение, по реда на Закона за закрила на детето също се предоставя финансова подкрепа, включително и за превенция на изоставянето.

Мерки за закрила на деца и в условията на пандемия се предприемат както досега – единствено при доказан риск за живота и здравето на детето. Приоритет остава и осигуряването на качествена грижа за децата, които са настанени в семейства на роднини, близки и приемни семейства. Поради това и с оглед спазване на мерките за ограничаване на разпространението на COVID-19, временно са преустановени физическите срещи между деца, настанени извън семейството, с роднини и близки. Дистанционно и онлайн се осъществяват редица дейности в процеса на предоставяне на приемната грижа. Текущото наблюдение се осъществява чрез телефон, електронна поща, различни приложения за комуникация. Обратната връзка с родителите на детето също се осъществява дистанционно – по телефон, скайп, вайбър или електронна поща. Областните екипи по приемна грижа посещават домовете на приемните семейства само в случаите, когато това е неотложно и е застрашен животът или здравето на семействата или на детето, при стриктно спазване на мерките за лична хигиена.

Дейностите по предоставяне на социални услуги и към настоящия момент не са прекратени. Социалните услуги за резидентна грижа продължават да функционират при спазване на изискванията за качество на услугата, предоставяна на настанените в тях лица. Не се допускат свиждания в тези услуги, като близките и роднините на лицата могат да получават информация от директорите на съответната услуга и от общините, които са доставчик на услугата. Тъй като предоставянето на социални услуги е особено важно не само за децата в риск и техните семейства, но и за децата и хората с увреждания, изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане е дал указания до кметовете на общини и до директорите на териториалните поделения на агенцията относно оптимизиране на работните процеси в режим на извънредна ситуация на Центровете за социална рехабилитация и интеграция, Центровете за обществена подкрепа и Дневните центрове. Указанията касаят изготвянето на опростен план със задачи за работа с потребителите, въз основа на задължителния план за функциониране на социалната услуга, като задачите по плана се редуцират и предоставят на родителите по електронна поща или телефон. Задължително родителите осъществяват обратна връзка също по електронен път или по телефон. Психолозите и логопедите в услугите изготвят график за сесии по скайп/вайбър при нужда и в рисков ситуации.

Във връзка с констатацията, че се увеличават случаите на насилие в семейството, следва да се има предвид, че Националната телефонна линия за деца 116 111 продължава да функционира и е на разположение на всички деца и техните семейства. Психолози от линията изслушват, подкрепят и насочват обаждащите се по всички въпроси, които ги вълнуват. При данни за риск за дете се сезират незабавно органите за закрила на детето за проучване и предприемане на мерки и действия за защита. На тел. 0800 88 001 МТСП също предоставя безплатна психологическа подкрепа на възрастни хора и хора с увреждания.

Колцентърът на министерството продължава да дава актуална информация за въведените мерки в социалната сфера до края на извънредното положение, както и по теми, свързани с организацията на работа, правата на работещите, предоставянето на социални помощи и други въпроси.

Относно натовареността на специалистите в социалната сфера, е важно да се отбележи, че в дирекция „Социално подпомагане“ е осигурена голяма гъвкавост при приема на документите по различните нормативни основания. Документи може да се подават по следния начин: по настоящ адрес - лично или по официалната електронна поща на съответната дирекция „Социално подпомагане“, без да е необходимо подписване с електронен подпис; чрез Системата за сигурно електронно връчване (с ПИК на НОИ или квалифицирано удостоверение за квалифициран електронен подпис); по пощата с обратна разписка или на електронен адрес: ao@asp.government.bg.

От друга страна, в резултат на разрастването на кризата, причинена от COVID-19, Съветът на ЕС и Европейския парламент приеха Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса. Инициативата ще даде на държавите членки достъп до средствата на европейската политика за сближаване, с цел укрепване на здравните системи, подкрепа на малките и средните предприятия, краткосрочните схеми за запазване на заетостта и услугите в рамките на общността. Управляващият орган анализира възможностите за реализирането на мерки в рамките на настоящата ОПРЧР 2014-2020, които да подпомогнат възстановяването на най-засегнатите лица след настъпилата криза. Подготвя се изменение на програмата, като по този начин ще се финансират целенасочени интервенции, които ще имат пряк ефект върху най-засегнатата част от населението на страната в резултат на разпространението на COVID-19 като промяната няма да засегне действащи мерки за подкрепа на уязвими деца и техните семейства.

В допълнение, в рамките на ОПРЧР се изпълняват мерките в контекста на Актуализирания план за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България“, които очертават реформа в системата на грижа за децата и семействата. Операция „Услуги за ранно детско развитие“ продължава своето изпълнение до края на 2020 г. В рамките на проектите на общините, деца, вкл. с увреждания и техните семейства получават достъп до здравеопазване, подкрепа за здравна детска консултация, превенция на заболяванията, психологическа подкрепа и консултиране на родители и др.

Чрез операция „Приеми ме“ (136 404 000 лв.) продължава да се надгражда устойчивия модел за развитие на заместваща семейна/приемна грижа за деца, като към момента дейностите са в контекста на пандемичната ситуация. В рамките на изпълнение на проектите по процедура „Открий ме“ с бюджет от 4 млн. лв. се подкрепя социалното включване на деца и младежи в неравностойно положение, включително такива с увреждания и в риск, настанени в резидентни услуги, чрез реализиране на мерки в посока формиране на умения за самостоятелност и подкрепа на личностното развитие. До момента в дейности са включени 862 деца и младежи, настанени в институции, обхванати в интервенции за деинституционализация.

Изпълнението на дейностите по сключените договори по операция „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите - ЕТАП 2 - предоставяне на социални и интегрирани здравно – социални услуги за деца и семейства“ с бюджет от 74 050 060 лв. обезпечава предоставянето на новите услуги в общността на територията на цялата страна, за които е изградена подходящата инфраструктура със средства от ОПРР.

Чрез Европейския социален фонд+, Програмата „Развитие на човешките ресурси“ за следващия програмен 2021-2027 ще положи основата за още по-целенасочени и ефективни усилия за равни възможности, достъп до пазара на труда, справедливи условия на труд, социална закрила и приобщаване. Първостепенният приоритет е инвестирането в хората - от образованието и обучението до здравеопазването, равенството и социалното приобщаване. По отношение благосъстоянието на децата в рамките на ПРЧР ще се търси синхрон и

насоченост за подкрепа на принципите на Детската гаранция, за да може всяко дете да води сигурен и достоен живот: безплатно здравеопазване, безплатно образование, детска грижа, подходящо жилище и пълноценно хранене.

Извънредната ситуация продължава ежедневно да поставя нови предизвикателства, поради което Министерството на труда и социалната политика е в готовност за реакция при необходимост и от промяна на предприетите до момента мерки.

С УВАЖЕНИЕ,

07.05.2020

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ

X *Denitsa*

ДЕНИЦА САЧЕВА
Министър на труда и социалната политика
Signed by: Denitsa Evgenieva Sacheva-Atanasova

Denitsa